

บนเส้นทาง

ผีเสื้อ

ระแวก

แบบฝึกหัดผีเสื้อในงาน เทศกาลดูผีเสื้อปางสีดา
ช่วง เมษายนถึงกรกฎาคม ของทุกปี

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

อุทยานแห่งชาติปางสีดา

โทรศัพท์ 0-3724-3775, 08-1862-1511

สมาคมรักผีเสื้อ

โทรศัพท์ 08-1429-2842

website : www.rakpangsida.net

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักวิทยบริการกลางเขต ๑
จ.นครนายก

โทรศัพท์ 0-3731-2282, 0-3731-2284, 0-3731-5664

website : www.tat8.com

ศูนย์การท่องเที่ยว วิทยา และพัฒนาการจังหวัดสระแก้ว

โทรศัพท์ 0-3742-5032

Photo by Sinthuyod Design by Isara saeng สำนักวิทยบริการ

คู่มือ ดูผีเสื้อปางสีดา

วงศ์ผีเสื้อหางติ่ง

Family Papilionae

๙. ผีเสื้อหนอนมะนาวธรรมดา

๑๕. ผีเสื้อหางติ่งชะอ้อน

๒๑. ผีเสื้อหางดาบภูเขา

๒๗. ผีเสื้อสะพายฟ้า

๑๐. ผีเสื้อหางติ่งสะพายขาว

๑๖. ผีเสื้อหางติ่งลายเลื่อน

๒๒. ผีเสื้อหางดาบลายจุด

๒๘. ผีเสื้อหนอนจำปาดะแยก

๑. ผีเสื้อดงทองป่าสูง

๕. ผีเสื้อเชิงลายเหลือบฟ้า

๑๑. ผีเสื้อหางติ่งมหาเทพ

๑๗. ผีเสื้อหางติ่งธรรมดา

๒๓. ผีเสื้อหางดาบลายจุด

๒๙. ผีเสื้อหนอนจำปาดะเชื่อม

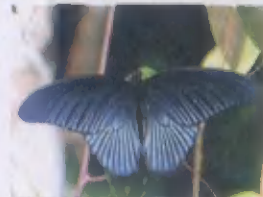
๒. ผีเสื้อดงทองธรรมดา

๖. ผีเสื้อเชิงลายธรรมดา

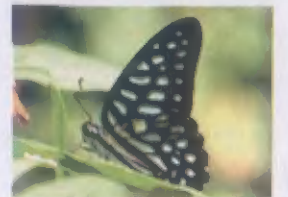
๑๒. ผีเสื้อหางติ่งมหาเทพ

๑๘. ผีเสื้อหางติ่งนางละเวง

๒๔. ผีเสื้อหางดาบธรรมดา

๓๐. ผีเสื้อหนอนจำปาดะแดงต่อ

๓. ผีเสื้อหางตุ้มดัมสัน

๗. ผีเสื้อเชิงลายธรรมดา

๑๓. ผีเสื้อหางติ่งมหาเทพ

๑๙. ผีเสื้อหางติ่งนางละเวง

๒๕. ผีเสื้อม้าลายธรรมดา

๓๑. ผีเสื้อหนอนจำปาดะธรรมดา

๔. ผีเสื้อหางตุ้มธรรมดา

๘. ผีเสื้อเชิงลายธรรมดา

๑๔. ผีเสื้อหางติ่งเฮเลน

๒๐. ผีเสื้อหางติ่งปารีส

๒๖. ผีเสื้อหางมังกรขาว

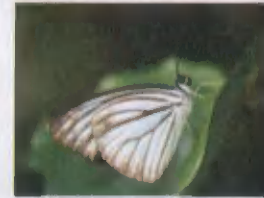
๓๒. ผีเสื้อหางมังกรเขียว

วงศ์ผีเสื้อหนอนกระทู้ดำ Family Pieridae

๙. ผีเสื้อหนอนใบกุ่มเส้นดำ(เมียบ)

๑๕. ผีเสื้อฟ้าเมียบลายธรรมดา

๒๐. ผีเสื้อหนอนคูนเหลือง

๒๓. ผีเสื้อเนรธรรมดา

๒๑. ผีเสื้อหนอนใบกุ่มอินทรา

๑๖. ผีเสื้อฟ้าเมียบลายธรรมดา

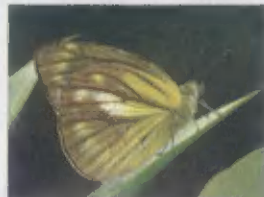
๒๒. ผีเสื้อเนรจิ๋วธรรมดา

๒๔. ผีเสื้อเนรยอดไม้

๑. ผีเสื้อหนอนกาฝากไต่ปีกแดง

๕. ผีเสื้อเหลืองสยามขอบดำ

๑๑. ผีเสื้อปลายปีกส้มเล็ก

๑๗. ผีเสื้อหนอนคูนธรรมดา

๒. ผีเสื้อขาวแคระ

๖. ผีเสื้อเหลืองสยามธรรมดา

๑๒. ผีเสื้อปลายปีกส้มเล็ก

๑๘. ผีเสื้อหนอนคูนธรรมดา

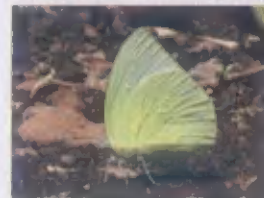
๓. ผีเสื้อขาวแคระ

๗. ผีเสื้อเหลืองสยามธรรมดา

๑๓. ผีเสื้อปลายปีกส้มใหญ่

๑๙. ผีเสื้อหนอนคูนธรรมดา

๔. ผีเสื้อเหลืองสยามลายขีด

๘. ผีเสื้อหนอนใบกุ่มเส้นดำ

๑๔. ผีเสื้อปลายปีกส้มใหญ่

๒๐. ผีเสื้อหนอนคูนธรรมดา

วงศ์ผีเสื้อขาหน้าผู้(๑)

Family Nymphalidae

๙.ผีเสื้อจระกาดแถบเพดฟ้า

๑๕.ผีเสื้อจระกาดำขาว

๒๑.ผีเสื้อนิโกร

๒๗.ผีเสื้อตาแมวม่วง

๑๐.ผีเสื้อลายน้ําทรรมดา

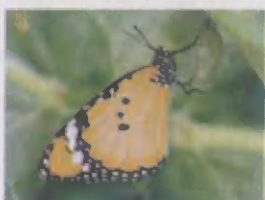
๑๖.ผีเสื้อหนอนมะพร้าวธรรมดา

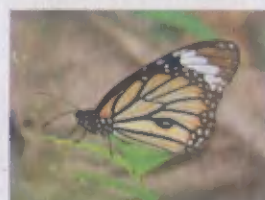
๒๒.ผีเสื้อเนรจิธรรมดา

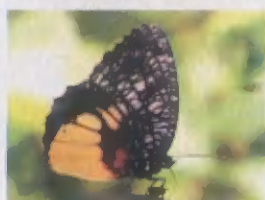
๒๔.ผีเสื้อไฟลายธรรมดา

๑.ผีเสื้อหนอนใบรักธรรมดา

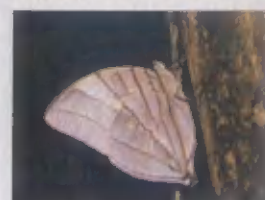
๕.ผีเสื้อหนอนใบรักลายเสือ

๑๓.ผีเสื้อปลายปีกส้มเล็ก

๑๗.ผีเสื้อเลอะเทอะธรรมดา

๒๓.ผีเสื้อไคอินัว

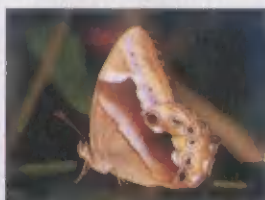
๒๙.ผีเสื้อพระเสาร์ธรรมดา

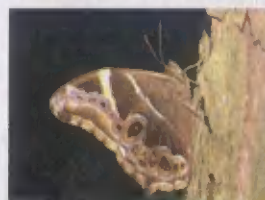
๒.ผีเสื้อหนอนใบรักฟ้าใหญ่

๖.ผีเสื้อหนอนใบรักเหลือง

๑๒.ผีเสื้อเลอะเทอะธรรมดา

๑๔.ผีเสื้อหนอนคูนธรรมดา

๒๕.ผีเสื้อดาราไพร

๓๐.ผีเสื้อไฟลายธรรมดา

๓.ผีเสื้อหนอนใบรักสีตาล

๗.ผีเสื้อจระกาดหนอนยี่โด

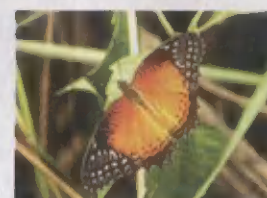
๑๓.ผีเสื้อโกเซอร์น้ำเงิน

๑๙.ผีเสื้อโกเซอร์ดำ

๒๕.ผีเสื้อหนอนหนามกะทกรก

๓๐.ผีเสื้อกะทกรกแดง

๔.ผีเสื้อจระกาดเมยลาย(ผู้)

๘.ผีเสื้อจระกาดเมยลาย(เมีย)

๑๔.ผีเสื้อโกเซอร์ดำ

๒๑.ผีเสื้อนิโกร

๒๖.ผีเสื้อกะทกรกธรรมดา

๓๒.ผีเสื้อสิริธรรมดา

วงศ์ผีเสื้อขาหน้าผู้(๒)

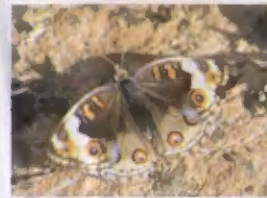
Family Nymphalidae

๑.ผีเสื้อสีอุรธรรมดา

๗.ผีเสื้อตาลจิว

๑๓.ผีเสื้อฟ้าแพนซีฟ้า(เมีย)

๑๔.ผีเสื้อแพนซีฟ้า(ผู้)

๒๕.ผีเสื้อแถบขาวธรรมดา

๓๐.ผีเสื้อสะพายขาวปีกโค้ง

๒.ผีเสื้อโซเรียนเล็ก

๘.ผีเสื้อโซเรียนใหญ่

๑๔.ผีเสื้อแพนที่ลายหินอ่อน

๒๐.ผีเสื้อแพนที่ลายหินอ่อน

๒๖.ผีเสื้อช่างร่อน

๓๒.ผีเสื้อไวส์เคาน์ชอบฟ้า(ผู้)

๓.ผีเสื้อลายซีเมียง

๙.ผีเสื้อลายซีเมียง

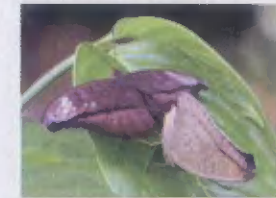
๑๕.ผีเสื้อแพนที่ธรรมดา

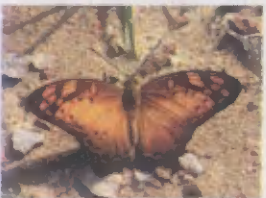
๒๑.ผีเสื้อแพนที่ธรรมดา

๒๗.ผีเสื้อไวส์เคาน์ชอบฟ้า(เมีย)

๓๓.ผีเสื้อเคาท์ชอบม่วง

๔.ผีเสื้อพนजर

๑๐.ผีเสื้อลายตลกธรรมดา

๑๖.ผีเสื้อแพนที่แดงลายประ

๒๒.ผีเสื้อใบไม้เล็ก

๒๘.ผีเสื้อบารอนมลายู(ผู้)

๓๔.ผีเสื้อบารอนมลายู(เมีย)

๕.ผีเสื้อลายตลกลายจุด

๑๑.ผีเสื้อแพนซีเทา

๑๗.ผีเสื้อกะลาสีลายทึบ

๒๓.ผีเสื้อจำกระบองจุดใน

๒๙.บารอนหนอนมะม่วง(ผู้)

๓๕.บารอนหนอนมะม่วง(เมีย)

๖.ผีเสื้อแพนซีมยุรา

๑๒.ผีเสื้อแพนซีสีดำ

๑๘.ผีเสื้อจำเซลทึบ

๒๔.ผีเสื้อจำเส้นปีกดำ

๓๐.บารอนปลายปีกขาว(ผู้)

๓๖.บารอนปลายปีกขาว(เมีย)

วงศ์ผีเสื้อขาหน้าพู่(๓)

Family Nymphalidae

๑.บารอนเขียวแดงธรรมดา(ผู้)

๗.ผีเสื้อเจ้าขาบดำ

๑๓.ผีเสื้ออาชฎิกใหญ่(ผู้)

๑๔.ผีเสื้ออาชฎิกใหญ่(เมีย)

๒๒.ผีเสื้อตาลหนามแดง

๒๕.ผีเสื้อเหลืองหนามธรรมดา

๒.ผีเสื้อมาควิสแถบตรง(ผู้)

๔.ผีเสื้อมาควิสแถบตรง(เมีย)

๑๔.ผีเสื้อปีกเจ้าธรรมดา

๒๐.ผีเสื้อตาลหนามดำ

๒๓.เหลืองหนามแถบกว้าง

๒๖.เหลืองหนามใหญ่โคนปีกดำ

๓.ผีเสื้ออาชฎิกธรรมดา(ผู้)

๙.ผีเสื้อผีเสื้ออาชฎิกธรรมดา(เมีย)

๑๕.ผีเสื้อตาลหนามแดง

๒๐.ผีเสื้อตาลหนามแดง

๒๔.เหลืองหนามประดับเพชร

๒๗.ผีเสื้อหัวแหลมกระบอง

ภาพถ่ายผีเสื้อ โดย สันยุศ จันทรสาขา

วงศ์ผีเสื้อบินเร็ว

Family Hesperiidae

๑.ผีเสื้อหน้าเข็มแถบเหลือง

๒.ผีเสื้อหน้าเข็มสีดำ

๓.ผีเสื้อป้ายขาวธรรมดา

๔.ผีเสื้อตาลแดงโคนขีด

๕.ผีเสื้อเทาจุดเลือน

๖.ผีเสื้อท้ายขาวตัวขาว

๗.จิ๋วหนอนมะพร้าวธรรมดา

๘.ผีเสื้อม้วนใบข้าวธรรมดา

๙.ผีเสื้อจุดเหลี่ยมแถบยาว

๑๐.ผีเสื้อนิลวรรณธรรมดา

๑๐.ผีเสื้อนิลกายธรรมดา

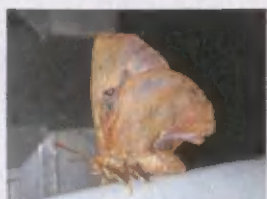

๑๒.ผีเสื้อปาล์มลายเขียว

วงศ์ผีเสื้อสีน้ำเงิน

Family Lycaenidae

๑. ผีเสื้อมอช

๗. ผีเสื้อหนอนพุทราแถบหักศอก

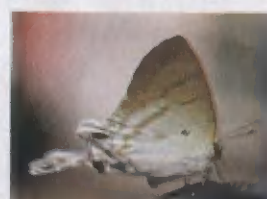
๑๓. ผีเสื้อฟ้าดกตัวสีเงิน

๑๙. ผีเสื้อฟ้าขอบขนธรรมดา

๒๕. ผีเสื้อลายขีดเงินกระบอง

๓๑. ผีเสื้อหางพริ้ว

๒. ผีเสื้อหนอนกินเหลียวธรรมดา

๘. ผีเสื้อขอบไร่จุด

๑๔. ผีเสื้อฟ้าลาย

๒๐. ผีเสื้อฟ้าขอบขนใต้ปีกจุด

๒๖. ผีเสื้อแสดงทางยาวธรรมดา

๓๒. ผีเสื้อหนอนกล้วยไม้ป่า

๓. ผีเสื้อหนอนพุทราธรรมดา

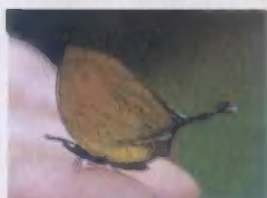
๙. ผีเสื้อฟ้าพุ่มธรรมดา

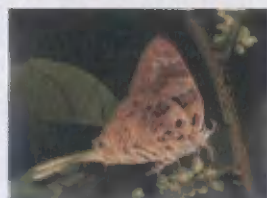
๑๕. ผีเสื้อฟ้าขาว

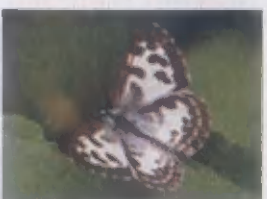
๒๑. ผีเสื้อมันกับปุ่นธรรมดา

๒๗. ผีเสื้อแสดงสามจุด

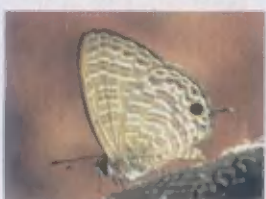
๓๓. ผีเสื้อก้ามเหยี่ยวทางยาว (คู่)

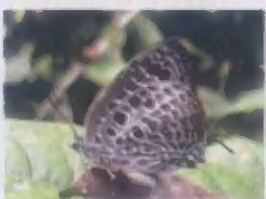
๔. ผีเสื้อหนอนพุทราธรรมดา

๑๐. ผีเสื้อมลายา

๑๖. ผีเสื้อฟ้าขีดทก

๒๒. ผีเสื้อฟ้าไม้ก่อเมืองแพร่

๒๘. ผีเสื้อขาวหางรี้ว

๓๔. ผีเสื้อก้ามเหยี่ยวทางยาว (เมียว)

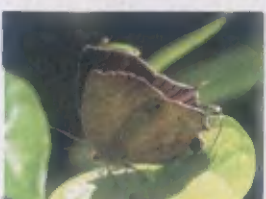
๕. ผีเสื้อหนอนพุทราแถบฟ้า

๑๑. ผีเสื้อฟ้าหึ่งห้อยสิดล้า

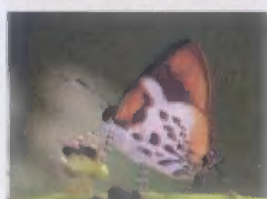
๑๗. ผีเสื้อฟ้าขาวใหญ่

๒๓. ผีเสื้อฟ้าเคเชียธรรมดา

๒๙. ผีเสื้อหางคู่เขากะเหรี่ยง

๓๕. ผีเสื้อนิลเหลือบฟ้า

๖. ผีเสื้อหนอนพุทราแถบตรง

๑๒. ผีเสื้อฟ้าหึ่งห้อยสิดล้า

๑๘. ผีเสื้อฟ้าขีดเมียวขาว

๒๔. ผีเสื้อม่วงใบไม้เหนือ

๓๐. ผีเสื้อพุ่มไม้ธรรมดา

๓๖. ผีเสื้อบินตกลงธรรมดา

มาดูผีเสื้อ

กันดีกว่า

มรดกผีเสื้อ เป็นกิจกรรมที่ให้ความเพลิดเพลิน

และเป็นการพักผ่อนที่มีคุณค่า ได้สัมผัสความ

สวยงาม ความรื่นรมย์ของ ธรรมชาติและอากาศที่บริสุทธิ์

การดูผีเสื้อก็คล้ายกับการดูนก ดูได้ตั้งแต่เช้า กลางวัน เย็น และผีเสื้อก็สามารถพบเห็นได้ทั่วไป นอกจากนั้นเราสามารถที่จะ ล้อมผีเสื้อออกมา ให้เราเห็นได้ด้วยวิธีต่างๆ เช่น ดอกไม้ น้ำผลไม้เน่า สิ่งที่น่าเบื่อ (ปลาเน่า ปูเน่า กะปิ ปลาจืด ฯลฯ) หรือน้ำปัสสาวะ เทลงบนพื้นที่มีทั้งโคลนและทราย ทั้งวิธีล่อผีเสื้อก็จะลงมาดูตลก หรือแม้แต่เหยื่อของเราเองก็ตาม

ทำอย่างไร จึงจะเห็นผีเสื้อได้มากและหลากหลายชนิด

ฤดูกาล ต้องเป็นช่วงต้นฤดูฝน หรือให้ฝนตกลงมาชุ่มฉ่ำสักระยะหนึ่ง

แสงแดด เหล่าผีเสื้อจะชอบแดดอ่อนยามเช้า พอสายๆแดดเริ่มจัด เหล่าผีเสื้อ ก็จะหลบไปอยู่ในป่าทันที

ความชุ่มชื้น ผีเสื้อส่วนมากจะชอบความชุ่มชื้น ตามชายป่า ริมห้วย

ภูมิประเทศ ถ้าเป็นลานหิน ก็ต้องเป็นพวกผีเสื้อจากตัวสีดำ และ หนอนใบรัก แต่ถ้าเป็นพวกทางดิ่งหรือหนอนกระหล่ำ และผีเสื้อสีน้ำตาลตัวเล็กๆ บางชนิด ชอบหากินตามโป่งทราย ริมลำธาร ผีเสื้อขาหน้าฟู ชอบหากินอิสระ บางครั้งอาจเห็นเขาก้างติดกินอาหารจากซากสัตว์หรือสิ่งปฏิกูลจากสัตว์

กลุ่มสีน้ำตาลกว่าครึ่ง และขาหน้าฟูกลุ่มหนึ่ง จะอาศัยในดอกไม้ แต่ถ้าตามได้ต้นมะม่วง ขนุน หรือต้นไทร ก็จะมีผีเสื้อกลุ่มบารอน ไวท์แคนี อาซติค ฯลฯ ที่ชอบกินผลไม้เน่า สำหรับผีเสื้อกลุ่มบินเร็ว ส่วนมากเกาะตามใบไม้ ริมทาง เพื่อกินอัมกตามใบไม้

ลักษณะของป่า ถ้าป่าที่อุดมสมบูรณ์มีพืชอาหารมาก ปริมาณผีเสื้อก็จะมาก

จำนวนและชนิด หากไปสัก 3-4 คน ช่วยกันดูก็มีโอกาสเห็นมากกว่า การดูครั้งละเยอะๆ

ผีเสื้อใน

ปางสีดา

อุทยานแห่งชาติปางสีดา เป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งอาศัยของผีเสื้อที่มีความหลากหลายทั้งปริมาณและชนิดพันธุ์ จากการสำรวจเพียงบางจุดที่เข้าถึง ในระยะเวลา 5 ปี (ถึงปี 2550) พบผีเสื้อกลางคืนไม่น้อยกว่า 400 ชนิด โดยเฉพาะช่วงปลายฤดูร้อนก่อนเข้าฤดูฝน ประมาณปลายเดือนเมษายน ถึงกรกฎาคม คุณจะพบความประทับใจกับผีเสื้อจำนวนมาก ที่พากันบินออกมาทักทายแขกผู้มาเยือน แม้ว่าจะพบเห็นผีเสื้อได้ทั่วไป แต่ขอแนะนำ แหล่งดูผีเสื้อที่น่าสนใจ 5 จุด ได้แก่

1. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

สามารถพบเห็นตั้งแต่บริเวณลานกางเต็นท์ และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โดยจะพบผีเสื้อวงศ์บินเร็วตั้งแต่เช้า ในฤดูฝนจะไม่พบผีเสื้อสกุลบารอนหลายชนิดลงกินผลไม้สุกได้ต้นไม้ ในเดือนเมษายนจะพบด้งผีเสื้อหนอนคูนจำนวนมาก นับหมื่น บริเวณรอบๆ ศูนย์บริการ ฯ

2. น้ำตกปางสีดา

เริ่มตั้งแต่ลานจอดรถ หากเดินน้ำทั้งไวลัฟัก จะเห็นผีเสื้อลงมากินเกลือแร่ หากเดินตามน้ำตกจะพบกับผีเสื้อนานาชนิด โดยเฉพาะวงศ์ผีเสื้อหางติ่ง และผีเสื้อหนอนกระหล่ำ

3. น้ำตกลานหินลาด

เริ่มต้นจากกิโลเมตรที่ 6 โดยเดินทางผ่านทุ่งกระทิง สองข้างทางจะพบกับผีเสื้อสกุลผีเสื้อปานานาชนิด และที่ปลายทางจะพบที่น้ำตกสวยงามแห่งหนึ่ง และกล้วยไม้มานานพันธุ์ และผีเสื้อที่น่าสนใจหลายชนิด เช่น กาทิลิบแดง พระเสวรีใหญ่ ไคอิบูรี ฯลฯ

4. หน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ปด.5 (ห้วยน้ำเย็น)

เหมาะสำหรับผู้ชอบกางเต็นท์สัมผัสธรรมชาติ เป็นส่วนตัว อากาศเย็นสบาย หากเดินไปตามลำห้วย จะพบกับผีเสื้อที่หายากหลายชนิด เช่น ฟาเฟลเดอร์ ตาแมวม่วง ฯลฯ หรือหากโชคดีก็จะได้พบพระเอกของที่นี่ “ผีเสื้อลายซิกแซก”

5. แหล่งน้ำซับ กม.26

เริ่มต้นจากจุดชมวิวกม.25 หาก เดินไปเรื่อย ๆ ประมาณหนึ่งกิโลเมตรเศษ ประมาณหลักกม.26 จะพบแหล่งน้ำซับอยู่ กลางถนน ซึ่งผีเสื้อนานาชนิดจะพากันมา กินโป่ง และลองช่วงทางเต็มไปด้วย ผีเสื้อวงศ์บินเร็ว

ผีเสื้อกัทิลิบแดง ที่อุทยานแห่งชาติปางสีดา

เส้นทางดูผีเสื้อ

ที่น่าสนใจในปางสีดา

